

วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๔๗๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ หน้า ๒๗

ข้อบังคับ

สภากรรมการองคมนตรี

พุทธศักราช ๒๔๗๒

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติองคมนตรี พ.ศ. ๒๔๗๐ สภากรรมการองคมนตรีตั้งข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

หมวดที่ ๑

การเลือกสภานายกและอุปนายก

ข้อ ๑. เมื่อได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งกรรมการองคมนตรีขึ้นตามความใน มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติองคมนตรีแล้ว ให้เลขาธิการนัดประชุม เมื่อถึงกำหนด ถ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มิได้เสด็จพระราชดำเนินมาสู่ขุมนุมกรรมการหรือโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ใดมาเป็นประธานไซ้ ให้เลขาธิการดำเนินการประชุมเลือกสภานายกและอุปนายกตามพระราชบัญญัติ

ข้อ ๒. การเลือกสภานายกนั้น ให้มีการเสนอนามเสียขึ้นหนึ่งก่อน กรรมการผู้ใดเห็นใครสมควรแก่ตำแหน่ง

สถานายกก็ให้เสนอขึ้น แต่ให้มีกรรมการรับรองอีก
ผู้หนึ่ง นามที่เสนอขึ้นนั้นจะก็นามก็ได้ และให้เลือก
สถานายกจากนามเหล่านั้น โดยวิธีเขียนกาเกบาคลง
หน้านามผู้ซึ่งผู้เลือกเห็นควรรับตำแหน่ง เมื่อได้เลือก
โดยวิธีนี้ และนับคะแนนแล้ว ให้เลขาธิการประกาศ
คะแนนต่อชุมนุมกรรมการ ผู้ใดได้คะแนนสูงสุดให้
ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือกเป็นสถานายก ถ้ามีสองนาม
ได้คะแนนสูงเท่ากัน ให้เลือกใหม่เฉพาะสองนาม

ในการนับคะแนนนั้น ให้เลขาธิการเชิญกรรมการ
สองนายมาช่วย

ข้อ ๓. วิธีเลือกอุปนายก ให้ใช้อย่างเดียวกันกับการเลือก
สถานายก

ข้อ ๔. เมื่อได้เลือกสถานายกและอุปนายกแล้ว ถ้าพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมิได้ประทับอยู่ในชุมนุมกรรมการ
หรือโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ใดมาเป็นประธานไซ้ ให้เลขา
ธิการนำความขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณา ขอพระราช
ทานพระบรมราชานุมัติตามพระราชบัญญัติมาตรา ๑๒

หมวดที่ ๒

หน้าที่เจ้าพนักงาน

ข้อ ๕. สถานายกมีหน้าที่ดังนี้ คือ

ก. เป็นผู้ดำเนินการของสภาตามพระราชบัญญัติ

ข. เป็นประธานในชุมนุม กรรมการ อภิมนตรี
เว้นแต่ในเวลาที่เข้ากล่าวอภิปรายสนับสนุนหรือคัดค้าน
ญัตติในชุมนุมกรรมการ

ค. เป็นผู้บังคับบัญชาการงานในสภา

ข้อ ๖. อุปนายกมีหน้าที่เป็นผู้ช่วยสถานายกในกิจการทั้งปวง
เป็นผู้ทำการแทนสถานายกในเวลาที่สถานายกไม่อยู่
และเป็นประธานในชุมนุม กรรมการในเมื่อสถานายก
มอบหมาย

ถ้าตำแหน่งสถานายกว่างลง ให้อุปนายกเป็นผู้
แทนสถานายก มีอำนาจและหน้าที่เหมือนสถานายก
จนกว่าจะได้เลือกตั้งสถานายกใหม่ตามพระราชบัญญัติ

ข้อ ๗. นอกจากที่ระบุไว้โดยฉะเพาะในข้ออื่นๆ แล้ว เลข
ธิการมีหน้าที่ดังนี้ คือ

ก. นัดประชุมกรรมการโดยคำสั่งสถานายก

ข. อ่านระเบียบและบรรดาหนังสือทั้งปวงแจ้ง
ต่อชุมนุมกรรมการตามคำสั่งสภานายก

ค. จดรายงานการประชุม

อนึ่งเมื่อกรรมการผู้ใดได้กล่าวข้อความ
ขึ้นในชุมนุมกรรมการแล้ว ภายหลังขอ
คืนคำนั้นเสีย ถ้าชุมนุมกรรมการอนุญาต
ก็ให้เลขาธิการถอนออกเสียจากรายงาน

ง. รักษาและรับผิดชอบในสถานที่ทำงานและ
รักษาสรรพหนังสือของสภา มิให้ผู้ใด
เอาไป หรือเปิดเผยสรรพหนังสือ เว้น
แต่เมื่อชุมนุมกรรมการหรือสภานายก
อนุญาต

ข้อ ๘. เมื่อสภานายกให้อุญัตติแล้ว เลขาธิการจะจัดให้มี
เจ้าพนักงานเข้าไปในชุมนุมกรรมการ เพื่อช่วยเหลือ
ในหน้าที่เลขาธิการก็ได้

หมวดที่ ๓

การประชุม

ข้อ ๙. โดยปกติปีหนึ่งมีกำหนดเวลาเป็นสมัยประชุม ๒ สมัย
คือ ตั้งแต่ต้นเดือน มิถุนายน ถึงปลายเดือน กันยายน

สมัยหนึ่ง และตั้งแต่ต้นเดือนพฤศจิกายนถึงปลาย
เดือนกุมภาพันธ์สมัยหนึ่ง ในเดือนซึ่งมิได้อยู่ในสมัย
ประหลักรั้วราชการด่วน สถานายกอาจเรียกประชุมได้

ข้อ ๑๐. การประชุมมี ๒ อย่างคือ

ก. การประชุมปกติ ถ้ามีราชการกรรมการจะ
ได้มาประชุมกันทุกวันพุธตั้งแต่เวลา ๑๔.๓๐ ถึง ๑๕
นาฬิกา เว้นแต่ในวันหยุดราชการหรือในวันม้งาน
พระราชพิธีตามหมายกำหนดการ

ข. การประชุมพิเศษ ซึ่งจะได้นัดมาประชุม
นอกจากเวลาปกติ

ข้อ ๑๑. การนัดประชุมนั้น จะออกหนังสือนัดหรือบอกนัด
ในชุมนุมกรรมการก็ได้ แต่การบอกนัดใน ชุมนุม
กรรมการนั้น ถ้ากรรมการผู้ใดไม่ได้มาประชุมด้วยแล้ว
ก็ให้เลขาธิการมีหนังสือบอกนัดไปยังกรรมการผู้นั้น

ข้อ ๑๒. การออกหนังสือนัดประชุม นั้น ให้ส่งระเบียบวาระ
แห่งการประชุมไปด้วย และโดยปกติให้นัดล่วงหน้า
อย่างน้อย ๗ วัน เว้นแต่เป็นการด่วนจะนัดเร็วกว่านั้น
ก็ได้

- ข้อ ๑๓. กรรมการต้องมายังศาลาประชุมตามกำหนด ถ้ามีเหตุขัดข้องมาไม่ได้ ก็ให้แจ้งแก่เลขาธิการให้ทราบไว้ก่อนถึงกำหนดทุกครั้ง
- ข้อ ๑๔. กรรมการจะเลือกนั่งที่ใด ซึ่งจัดไว้สำหรับกรรมการก็ได้ เมื่อเลือกแล้วพียงนั่งที่นั้นตลอดไป แต่จะสับเปลี่ยนกันโดยความยินยอมก็ได้ เมื่อจัดข้อนี้ก็ให้สถานายกชี้ให้
- ข้อ ๑๕. เมื่อเปิดประชุมแล้ว ประธานจะได้ขอให้ชุมนุมกรรมการรับรองรายงานประชุมคราวก่อน
- ข้อ ๑๖. กรรมการจะได้ตั้งอนุกรรมการประจำชั้นไว้ ๕ คน เป็นผู้ตรวจสอบรายงานประชุม ให้อนุกรรมการประชุมกันตรวจณสำนักงานของเลขาธิการ
- ข้อ ๑๗. รายงานซึ่งอนุกรรมการได้ตรวจสอบแล้วนั้น ให้มีอย่างน้อย ๓ ฉบับวางบนโต๊ะในห้องประชุมก่อนเวลาประชุมอย่างน้อยหนึ่งชั่วโมง เพื่อให้กรรมการทั้งหลายได้มีโอกาสตรวจดูได้
- ข้อ ๑๘. เมื่อชุมนุมกรรมการได้รับรองรายงานแล้ว ถ้าประธานมีเรื่องที่ต้องแจ้งให้ชุมนุมกรรมการทราบก่อนเริ่มปรึกษาตามระเบียบวาระ ก็ให้แจ้งต่อชุมนุมกรรมการ.

อนึ่งกรรมการคนใดจะบอกล่วงหน้าผู้ใดซึ่งจะเสนอ
ในคราวหน้า ก็ให้บอกก่อนเริ่มกิจการตามระเบียบวาระ
ข้อ ๑๘. การประชุมโดยปกติให้ดำเนินตามระเบียบวาระ เว้น
แต่ขุมนุมกรรมการจะได้ตกลงกันเป็นอย่างอื่นในคราว
นั้น

หมวดที่ ๔

ญัตติ

ข้อ ๒๐. โดยปกติกรรมการคนใดจะเสนอญัตติ ต้องบอก
ล่วงหน้าเป็นหนังสืออย่างน้อย ๓ วัน

การบอกล่วงหน้านั้น จะบอกในขุมนุมกรรมการ
โดยวิธีอ่านญัตติแล้วมอบต้นฉบับลงนามให้แก่ประธาน
หรือจะบอกแก่เลขาธิการก็ได้

ข้อ ๒๑. ญัตติดังต่อไปนี้ไม่ต้องบอกล่วงหน้า

ก. ญัตติให้รับรองรายงานประชุม

ข. ญัตติให้รับรองรายงานของอนุกรรมการ

ค. ญัตติให้นำหนังสือหรือเรื่องใดออกวางบนโต๊ะ
หรือพิมพ์ขึ้น

ง. ญัตติให้เลื่อนการประชุมหรือให้เลื่อนการกล่าว
อภิปรายสนับสนุนหรือคัดค้านญัตติไปเวลาอื่น

- จ. ญัตติให้เปลี่ยนแปลงการประชุมเป็นอนุกรรมการ
เต็มสภา
 - ฉ. ญัตติให้ตั้งอนุกรรมการหรือให้ส่งปัญหาไปยัง
อนุกรรมการซึ่งได้ตั้งไว้แล้ว
 - ช. ญัตติให้ผู้ซึ่งไม่ใช่กรรมการออกไปเสียจากขุมน
นุกรรมการ
 - ซ. ญัตติให้ปรึกษาการอันหนึ่งอันใด เป็น การด่วน
หรือก่อนเรื่องอื่น
 - ญ. ญัตติซึ่งชุมนุมกรรมการยอมรับพิจารณาโดยไม่ว
ต้องบอกล่วงหน้า
 - ด. ญัตติขอแปรญัตติซึ่งประธานนำออกให้ปรึกษา
แล้ว
 - ต. ญัตติใดๆ ซึ่งประธานเห็นว่า เป็นปัญหาเล็กน้อย
หรือจะไม่มีผู้ใดคัดค้าน
- ข้อ ๒๒. ผู้เสนอญัตตินั้นถึงจะเป็นญัตติประเภทที่ไม่ต้องบอก
ล่วงหน้าก็ต้องเขียนเป็นหนังสือยื่นต่อประธานเสมอ
อนึ่งญัตติต้องมีผู้รับรอง ถ้าไม่มีผู้รับรองญัตตินั้นก็
เป็นอันตกไป

- เมื่อมีผู้รับรองแล้วให้ประธานนำออกเป็นปัญหาให้
ปรึกษากัน และเมื่อประธานนำออกให้ปรึกษาแล้ว
ญัตตินั้นจะถอนไม่ได้เว้นแต่เมื่อขุมนุมกรรมการอนุญาต
ข้อ ๒๓. ถ้ากรรมการผู้หนึ่งผู้ใดมีความสงสัย จะขอให้
ประธานอ่านญัตติซ้ำหลายครั้งก็ได้
ข้อ ๒๔. ผู้เสนอญัตติจะพูดนำญัตติของตนก่อนก็ได้ แต่ใน
ที่สุดต้องกล่าวเสนอให้เป็น คำแน่นอนว่า จะขอให้ลง
มติอย่างไร
ข้อ ๒๕. ญัตติจะได้รับการพิจารณาตาม ลำดับ ที่ได้ลง ไว้ใน
ระเบียบวาระ
เมื่อประธานเรียกให้ผู้เสนอญัตติกล่าวญัตติของตน
และผู้เสนอมิได้กล่าวในเวลานั้นแล้ว ญัตตินั้นเป็น
อันระงับไป
ข้อ ๒๖. ถ้าบอกล่วงหน้าญัตติอันไม่มีสารหรือ มีข้อความอัน
พิ้งรังเกียจนั้น ประธานจักไม่รับไว้ก็ได้
ข้อ ๒๗. เมื่อญัตติใดได้ปรึกษาทกลงไปแล้ว ห้ามไม่ให้ผู้ใด
นำญัตติซึ่ง มีข้อความเช่นเดียวกันนั้น ขึ้นเสนอ อีกใน
สมัยประชุมเดียวกัน เว้นไว้แต่ขุมนุมกรรมการจะ
ยอมให้ยกขึ้นปรึกษาอีก

ข้อ ๒๘. ญัตติซึ่งได้ปรึกษากันแล้วนั้น ชุมนุมกรรมการ
จะลงมติให้ปรึกษากันใหม่อีกก็ได้

ข้อ ๒๙. ญัตติซึ่งได้ถอนไป หรือได้ระงับแล้วนั้น จะนำ
เสนออีกก็ได้

ข้อ ๓๐. ญัตติขอให้เลื่อนการประชุมนั้น จะขอแปรไม่ได้
เว้นแต่จะขอเปลี่ยนกำหนดเวลา

ข้อ ๓๑. มติของชุมนุมนุกรรมการนั้น ถ้ามีผู้เสนอญัตติขอให้
เลิกถอนไปหรือ ชุมนุมกรรมการจะปรึกษากันให้เลิก
ถอนเสียก็ได้

หมวดที่ ๕

การแปรญัตติ

ข้อ ๓๒. วิธีแปรญัตติอาจทำได้ด้วยประการเหล่านี้

- ก. ตัดคำ
- ข. เติมคำ
- ค. ตัดคำและใช้คำอื่นแทน
- ง. ตัดคำออกทั้งหมดและใช้คำอื่นแทนโดยความ
อย่างเดียวกัน

ข้อ ๓๓. เมื่อมีคำขอแปรญัตติ ประธานจักต้องเสนอคำแปร
ตามลำดับก่อนหลังแห่งคำในญัตตินั้น ถ้ามีผู้ขอแปร

คำเดียวกันหลายคน ประธานจักต้องเสนอคำของผู้
ขอก่อน

ข้อ ๓๔. ผู้ติดตอนใดที่ผ่านพ้นไปจนถึงได้ปรึกษาหรือยกขึ้น
ปรึกษาตอนหลังแล้วนั้น จะย้อนไปขอแปรอีกไม่ได้
เว้นไว้แต่เมื่อปรึกษาทั้งผู้ติดอีกครึ่งหนึ่ง

ข้อ ๓๕. คำแปรที่ได้ปรึกษามาให้ตกไปแล้วนั้น จะยกขึ้นขอ
ปรึกษาอีกมิได้ เว้นไว้แต่ขุมมกรรมการจะได้อนุญาต

ข้อ ๓๖. คำแปรที่ได้ปรึกษากันไปแล้ว ขุมมกรรมการจะ
ตกลงให้ยกขึ้นปรึกษาใหม่อีกก็ได้

ข้อ ๓๗. คำแปรนั้นจะขอแปรอีกชั้นหนึ่งก็ได้ และจะขอ
แปรคำแปรต่อ ๆ ไปอีกก็ได้

ข้อ ๓๘. ถ้าขุมมกรรมการไม่เห็นชอบ คำแปรซึ่งเสนอขึ้น
และปรึกษาให้ตกไปไซ้ ให้ประธานนำเอาผู้ติดเดิม
ขึ้นตั้งเป็นปัญหาให้ลงมติ

ข้อ ๓๙. ถ้าขุมมกรรมการตกลงเห็นชอบ ตามคำแปรไซ้
ให้ประธานนำผู้ติดเดิมตามที่ได้แปรแล้ว ออกตั้งเป็น
ปัญหาให้ลงมติ

ข้อ ๔๐. วิธีปรึกษาคำแปรให้ยกเอาบทบัญญัติแห่งการปรึกษา
ผู้ติดมาใช้ โดยอนุโลม

หมวดที่ ๖

การกล่าวอภิปรายสนับสนุนหรือคัดค้านญัตติ

- ข้อ ๔๑. ประธานเป็นผู้รักษาระเบียบการกล่าวอภิปรายสนับสนุนหรือคัดค้านญัตติ ถ้ามีปัญหาเรื่องระเบียบแห่งการกล่าวอภิปรายไซ้ร ให้ประธานชี้ขาดไปทันที
- ข้อ ๔๒. ถ้ากรรมการคนใดจะคัดค้านคำชี้ขาดของประธาน จะเสนอญัตติคัดค้านคำชี้ขาดต่อชุมนุมกรรมการก็ได้
- ข้อ ๔๓. ในเวลาที่กรรมการกำลังกล่าวอภิปรายอยู่นั้น ถ้าประธานยื่นข้้น ให้กรรมการผู้กำลังพูดหรือจะขอพูดนั้น ระวังถ้อยคำแล้วนั่งลง และกรรมการทั้งหลายซึ่งอยู่ในชุมนุมนั้นต้องนั่งฟังคำที่ประธานกล่าว
- ข้อ ๔๔. เมื่อประธานเตือนกรรมการคนใดให้เข้าระเบียบ ให้กรรมการคนนั้นนั่งลงทันที เว้นไว้แต่ประธานจะอนุญาตให้ชี้แจง จึงจะพูดชี้แจงต่อไปได้
- ข้อ ๔๕. กรรมการคนใดมีความประสงค์จะกล่าวความข้อหนึ่งข้อใดก็ให้ยื่นข้้นในที่ของตน เมื่อประธานให้สัญญาให้พูดแล้วจึงพูดได้ คำพูดนั้นต้องพูดกับประธานเสมอ

ข้อ ๔๖. ถ้ากรรมการสองคนหรือมากกว่าสองคนยื่นขึ้นพร้อมกันจะขอพูดในชุมนุมกรรมการ ประธานจะได้เรียกกรรมการผู้ที่ประสพตาก่อนให้เป็นผู้พูด

ข้อ ๔๗. กรรมการคนใดจะเสนอญัตติให้ชุมนุมกรรมการฟัง คำพูดของกรรมการคนหนึ่งคนใดซึ่งยื่นขึ้นขอพูดก็ได้ ญัตตินั้นไม่ต้องบอกล่วงหน้า

ข้อ ๔๘. การกล่าวอภิปรายนั้นชุมนุมกรรมการจะตกลงกันให้เลื่อนไปวันอื่นเวลาอื่นก็ได้

ข้อ ๔๙. กรรมการทุกคนมีสิทธิจะพูดในเรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่หรือพูดอาศัยญัตติหรือคำแปร ซึ่งตนเองจะเป็นผู้เสนอ หรือในเรื่องระเบียบแห่งการกล่าวอภิปราย แต่จะพูดในเรื่องอื่น ๆ ไม่ได้

ข้อ ๕๐. เมื่อประธานได้ตั้งปัญหาให้ลงมติ และได้ลงมติแล้ว ห้ามมิให้กล่าวอภิปรายในเรื่องนั้นอีกต่อไป

ข้อ ๕๑. ในเวลาที่ชุมนุมกรรมการกำลังลงคะแนนมตินั้น กรรมการจะยื่นขึ้นพูดได้แต่เมื่อได้รับอนุญาตของประธานและเฉพาะในเรื่องระเบียบเท่านั้น

ข้อ ๕๒. ห้ามมิให้กรรมการกล่าวติเตียนความตกลงของชุมนุมกรรมการ เว้นไว้แต่จะกล่าวเพื่อขอให้เลิกอ้างความตกลงนั้น

ข้อ ๕๓. ในเรื่องเดียวกัน กรรมการคนหนึ่งจะกล่าวอภิปรายซ้ำสองครั้งไม่ได้ เว้นไว้แต่จะพูดเพื่อชี้แจงข้อความที่ตนได้พูดมาแล้วซึ่งมีกรรมการเข้าใจผิด และไม่นำความใหม่มาพูด

ข้อ ๕๔. กรรมการผู้เสนอญัตติมีสิทธิจะพูดตอบอภิปรายของผู้อื่นได้ เมื่อกรรมการผู้นั้นได้พูดตอบแล้ว ห้ามมิให้กรรมการอื่นกล่าวอภิปรายในเรื่องนั้นอีก ถ้ามีผู้เสนอคำแปร และกรรมการผู้เสนอญัตติได้กล่าวอภิปรายในเรื่องคำแปรนั้นแล้ว ก็หมดสิทธิที่จะพูดตอบ

อนึ่งผู้เสนอคำแปรก็ดี ผู้เสนอญัตติเป็นปัญหา

• สอดก็ดี จะพูดตอบไม่ได้

ข้อ ๕๕. กรรมการผู้รับรองญัตติโดยยังมีได้กล่าวอภิปรายย่อมมีสิทธิจะพูดสนับสนุนญัตติได้ในชั้นหลัง

ข้อ ๕๖. ญัตติขอเลื่อนการประชุมนั้นจะกล่าวอภิปรายมิได้นอกจากจะขอเปลี่ยนกำหนดเวลาที่เลื่อนไป

ข้อ ๕๗. ถ้าการกล่าวอภิปรายหยุดลงด้วยเหตุดังต่อไปนี้

ก. เกิดมีปัญหาเรื่องระเบียบงาน

ข. ขบวนการกรรมการลงมติให้เลื่อนการกล่าวอภิปรายไป

ก. มีปัญหาใด ๆ เกิดขึ้นซึ่งทำให้ชุมนุมกรรมการเห็นว่าควรหยุดการกล่าวอภิปรายไว้
เมื่อจะกล่าวอภิปรายเรื่องเดียวกันในคราวหน้า ก็ให้ตั้งต้นต่อจากที่หยุดนั้น

ข้อ ๕๔. การกล่าวอภิปรายต้องหยุดโดยเหตุต่อไปนี้

ก. เมื่อปรากฏว่าขาดองค์ประชุม

ข. เมื่อตกลงกันให้เลื่อนการประชุมไป

ค. เมื่อมีญัตติเป็นปัญหาสอด หรือญัตติปิดอภิปรายและชุมนุมกรรมการตกลงตามญัตตินั้น
ปัญหาสอด

ข้อ ๕๕. ขณะซึ่งชุมนุมกรรมการกำลังปรึกษาปัญหาหนึ่งปัญหาใดอยู่นั้น กรรมการคนหนึ่ง จะเสนอญัตติเป็นปัญหาสอดว่าอย่าเพ้อลงมติในเรื่องปัญหาซึ่งกำลังปรึกษาอยู่นั้นก็ได้

ถ้าชุมนุมกรรมการลงมติตกลงตามปัญหาสอดไซ้ ญัตติเดิมก็เป็นอันระงับไป

ถ้าชุมนุมกรรมการลงมติไม่เห็นชอบตามปัญหาสอด ก็ให้ประธานนำญัตติเดิมออกตั้งปัญหาให้ลงมติทันที มิให้มีผู้ขอแปรญัตติหรือกล่าวอภิปรายกันอีก

ถ้าชุมนุมกรรมการตกลงกันงดการประชุมแทนลง
มติเรื่องปัญหาสอดไซร์ ปัญหาสอดนั้นก็เป็นอันไม่
ต้องพิจารณา

ถ้าได้เริ่มการกล่าวอภิปรายเรื่องปัญหาสอดแล้ว
การกล่าวอภิปรายนั้นเลื่อนไม่ได้

ปัญหาสอดนั้นจะเสนอในชุมนุมอนุกรรมการ หรือ
เสนอในเรื่องคำแปรญัตติไม่ได้

ปิดอภิปราย

- ข้อ ๖๐. ในเวลาที่กล่าวอภิปรายกันอยู่นั้น กรรมการคนใด
จะเสนอญัตติปิดอภิปราย มีความว่าให้ประธานนำ
ปัญหาออกให้ลงมติโดยไม่ต้องกล่าวกันต่อไปอีกก็ได้
• ญัตติเช่นนี้เมื่อมีผู้รับรองแล้วประธานต้องนำออกให้ลง
มติทันที

หมวดที่ ๗

การลงมติ

- ข้อ ๖๑. เมื่อกล่าวอภิปรายจบลง ประธานพึงนำญัตติออก
ตั้งเป็นปัญหาให้ชุมนุมกรรมการลงมติ
- ข้อ ๖๒. เมื่อประธานได้ตั้งปัญหาให้ชุมนุมกรรมการลงมติ
นั้น ถ้าปัญหามีความซับซ้อนเป็นที่เข้าใจยากไซร์

ชุมนุมกรรมการจะขอให้แยกความออกลงมติเป็นตอน ๆ
ก็ได้

ข้อ ๖๓. เมื่อประธานถามข้อความใดต่อชุมนุมกรรมการว่า
จะคัดค้านหรือไม่ ถ้าไม่มีผู้ใดคัดค้านให้ถือว่าชุมนุม
กรรมการเห็นชอบด้วย

ข้อ ๖๔. วิธีลงคะแนนเพื่อลงมตินั้นมี ๒ วิธี คือลงคะแนน
เปิดเผย และลงคะแนนลับ ถ้าประธานบอกให้ลง
คะแนนเปิดเผย กรรมการผู้หนึ่งผู้ใดจะร้องขอให้
เปลี่ยนเป็นวิธีลงคะแนนลับก็ได้ เมื่อมีผู้ร้องขอขึ้น
เช่นนั้นก็ให้ลงมติโดยวิธีลงคะแนนลับ

ข้อ ๖๕. วิธีลงคะแนนเปิดเผยนั้นคือ ให้ประธานเรียกให้
ผู้เห็นด้วยยกมือครั้งหนึ่ง แล้วเรียกให้ผู้ที่ไม่เห็น
ด้วยยกมืออีกครั้งหนึ่ง

วิธีลงคะแนนลับนั้นคือ ให้ประธานเรียกให้ผู้ที่
เห็นด้วยทั้งเบียดขา ผู้ที่ไม่เห็นด้วยทั้งเบียดขาเงิน ลง
ในหีบซึ่งจัดไว้

ข้อ ๖๖. การนับคะแนนนั้นให้เป็นที่หน้าของเลขาธิการ แต่
ประธานจะเรียกกรรมการอีกสองนายเป็นผู้ช่วยนับก็ได้

ข้อ ๖๓. เมื่อได้ลงคะแนนแล้ว ประธานจะได้ประกาศ
คะแนนต่อชุมนุมกรรมการ เป็นอันว่าการลงมตินั้น
เสร็จแล้ว

ข้อ ๖๔. ถ้าการลงมติยังไม่เสร็จ มีกรรมการคนหนึ่งคนใด
เข้ามายังชุมนุมไร้ กรรมการผู้นั้นจะลงคะแนนมติ
ด้วยก็ได้ แต่ถ้าเข้ามาเมื่อประธานประกาศคะแนน
แล้ว ผู้นั้นลงมติไม่ได้

หมวดที่ ๘

ระเบียบความประพฤติในชุมนุมกรรมการ

ข้อ ๖๕. กรรมการผู้ใดกระทำความผิดต่อไปนี้ได้ชื่อว่าประพฤติผิด
ระเบียบ คือ

- ก. ใช้ถ้อยคำอันพึงรังเกียจ และไม่ยอมถอน
หรือขอขมาตามควร
- ข. กล่าวคำหยาบคายต่อกรรมการคนอื่น
- ค. จงใจกระทำการอันเป็นเหตุรบกวนกิจการใน
ชุมนุมกรรมการ
- ง. ขัดคำสั่งอันชอบด้วยระเบียบของประธาน

ข้อ ๗๐. ถ้าประธานขานชื่อกว่าโทษกรรมการผู้ประพฤติผิด
ระเบียบชุมนุม กรรมการอาจลงมติให้ลงโทษกรรมการ
ผู้นั้นอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- ก. ตีเตียนและภาคทัณฑ์
- ข. บังคับให้ขอขมา
- ค. จับไล่ให้ออกจากชุมนุมกรรมการ
- ง. มิให้หนึ่งในชุมนุมกรรมการเป็นครั้งเป็นคราว
- จ. นำความขึ้นกราบบังคมทูลขอพระราชทานให้
ออกจากตำแหน่งกรรมการตามความในมาตรา ๑๘
แห่งพระราชบัญญัติองค์มนตรี

ข้อ ๗๑. ถ้ามีผู้กล่าวหากรรมการว่าประพฤติผิดระเบียบ ผู้
กล่าวหาต้องแสดงกำหนดให้ชัดเจนว่าประพฤติดังใด
และต้องเสนอผู้ตัดสิน กรรมการผู้ใดหากถ้ามีประสงค์
จะเสนอคำแก้ตัวก็ให้เสนอได้ เมื่อได้แก้ตัวแล้วหรือ
ไม่ประสงค์จะแก้ตัวไซ้ให้กรรมการผู้หนึ่ง ออกไปจาก
ห้องประชุมและรอฟังคำตัดสินของชุมนุมกรรมการ

ข้อ ๗๒. กรรมการผู้ใดรังเกียจคำหยาบคาย ซึ่ง กรรมการคน
อื่นกล่าว กรรมการผู้หนึ่งอาจเสนอผู้ตัดสินว่าให้จัดคำ
หยาบคายนั้นลง แต่ต้องเสนอขึ้นมาก่อนที่กรรมการ
อื่นพูด ถ้าชุมนุมกรรมการลงมติเห็นชอบก็ให้ประธาน
สั่งให้จัดถ้อยคำไว้ กรรมการผู้ใดถูกจัดคำกล่าวเช่นนั้น
กรรมการผู้หนึ่งนับว่าประพฤติผิดระเบียบ

หมวดที่ ๕

อนุกรรมการเต็มสภา

- ข้อ ๗๓. ชุมนุมกรรมการอาจลงมติเปลี่ยนภาพแห่งการประชุม
กรรมการ เป็นชุมนุมอนุกรรมการเต็มสภา
- ข้อ ๗๔. ในชุมนุมอนุกรรมการเต็มสภานั้นให้ใช้ข้อบังคับนี้
ตามแต่จะใช้ได้ แต่ยุติไม่ต้องมีผู้รับรองไม่ต้องบอก
ล่วงหน้า และกรรมการคนหนึ่งจะพูดในปัญหาเดียว
เกินกว่าครั้งหนึ่งก็ได้
- ข้อ ๗๕. ถ้อยคำที่กล่าวปรึกษากันในชุมนุมอนุกรรมการเต็ม
สภานั้นไม่ต้องจดรายงานละเอียด ให้ขาดแต่ข้อ
ตกลงกัน

หมวดที่ ๑๐

อนุกรรมการ

- ข้อ ๗๖. อนุกรรมการซึ่งชุมนุมกรรมการอาจตั้งขึ้นตาม
มาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์มนตรานั้นให้มี
จำนวนไม่น้อยกว่า ๓ คน และไม่มากกว่า ๕ คน
- ข้อ ๗๗. เมื่อมีมติเสนอให้ตั้งอนุกรรมการ ถ้ากรรมการ
๓ คนร้องขอให้เลือกตัวโดยวิธีลงคะแนนลับให้ การ

เลือกตัวนั้นจะต้องทำโดยวิธีลงคะแนนลับ ถ้าคะแนน
เท่ากันให้ประธานตัดสินโดยการจับฉลาก

ข้อ ๗๘. ประธานอนุกรรมการมีสิทธิลงคะแนนความเห็น
และคะแนนชี้ขาดด้วย

ข้อ ๗๙. การประพาศิพิตรระเบียบในชุมนุมอนุกรรมการนั้น
จะต้องรายงานให้ชุมนุมกรรมการวินิจฉัย

หมวดที่ ๑๑

วิธีพิจาราร่างกฎหมายหรือร่างอื่น ๆ

ข้อ ๘๐. ถ้าจะประชุมพิจาราร่างกฎหมายหรือร่างอื่น ๆ ให้
พิมพ์ร่างนั้นแจกกรรมการโดยปกติไม่น้อยกว่า ๓ วัน
ก่อนวันประชุม

ข้อ ๘๑. กรรมการคนใดไม่เห็นชอบด้วยในหลักการแห่ง
ร่างนั้นให้แจ้งแก่ประธานยกเป็นหนังสือก่อนถึงเวลา
ประชุม

ข้อ ๘๒. เมื่อถึงเวลาประชุมพิจาราร่างนั้น ถ้ามีผู้แจ้งมา
ยังประธานยกว่าไม่เห็นด้วยในเรื่องหลักการก็ให้สภา
นายกให้โอกาสแก่ผู้นั้นกล่าวอภิปรายเหตุผล ถ้ามี
ผู้กล่าวแย้งประการใดก็ให้กล่าวอภิปรายต่อไปจนสิ้น
จำนวน จึงให้ชุมนุมกรรมการลงมติ

ถ้าไม่มีผู้ใดคัดค้านในหลักการ หรือมีผู้คัดค้าน แต่ขุมนุมกรรมการลงมติไม่เห็นชอบด้วยคำคัดค้านนั้น แล้ว ก็ให้ถือว่าขุมนุมกรรมการยอมรับร่างนั้นไว้ปริกษาละเอียดต่อไป การปริกษาครั้งที่หนึ่งสุดสิ้นเพียงนี้

ข้อ ๘๓. ถ้าในการปริกษาครั้งที่หนึ่งขุมนุมกรรมการรับร่างไว้ปริกษาละเอียดต่อไปแล้ว ให้ปริกษาลงมติว่าจะตั้งอนุกรรมการไปพิจารณา หรือจะเปลี่ยนภาวแห่งขุมนุม เป็นอนุกรรมการเต็มสภา หรือขุมนุมกรรมการจะปริกษาครั้งที่สองตามระเบียบ

ข้อ ๘๔. ถ้าขุมนุมกรรมการตั้งอนุกรรมการไปพิจารณาไซ้เมื่ออนุกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วให้รายงานต่อขุมนุมกรรมการขุมนุมกรรมการจะได้พิจารณารายงานของอนุกรรมการพร้อมด้วยร่างนั้น และปริกษากันต่อไปโดยละเอียด การปริกษาครั้งนี้เรียกว่าการปริกษาครั้งที่สอง

ข้อ ๘๕. ถ้าขุมนุมกรรมการตกลงว่าจะเปลี่ยนภาวเป็นอนุกรรมการเต็มสภาปริกษากันเอง โดยรายละเอียดไซ้ก็ให้ปฏิบัติตามความตกลง และเมื่อปริกษากันเสร็จแล้วก็ให้ถือว่า การปริกษาในอนุกรรมการเต็ม สภา นั้น เป็นการปริกษาครั้งที่สองทีเดียว

วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๔๗๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ หน้า ๔๕

ข้อ ๔๖. การปรึกษาครั้งที่สองมีระเบียบดังนี้

ก. กรรมการคนใดเห็นควรจะแก้ไขร่างมาตราใด ให้เป็นข้อความประการใด ก็ให้เขียนคำที่ขอแก้ นั้น ส่งสถานายก สถานายกจะได้ให้พิมพ์คำขอแก้ นั้น แจกให้กรรมการทราบก่อนวันกำหนดปรึกษาครั้งที่สอง

ข. ในการปรึกษาครั้งที่สองให้ปรึกษาเฉพาะมาตรา ที่มีคำขอแก้เท่านั้น

ค. ในระหว่างปรึกษาครั้งที่สองนั้น ถ้าความปรากฏ ชัดตอนใดชัดใดว่า สมควรจะส่งให้อนุกรรมการไป พิจารณาก็ส่งได้ ถ้าเช่นนั้นการปรึกษาครั้งที่สอง ตอนนี้เป็นอันระงับไว้ เมื่ออนุกรรมการได้ยื่นรายงาน แล้ว สถานายกจะได้ให้พิมพ์แจกกรรมการ และ กำหนดนัดประชุมครั้งที่สองต่อระเบียบเดิมที่ได้พักไว้ นั้น

ข้อ ๔๗. เมื่อหมดระเบียบปรึกษาครั้งที่สองแล้ว ให้ปรึกษา ครั้งที่สามต่อไปแต่ข้อเดียวว่า ร่างที่แก้ไขตกลง กันแล้วนั้นใช้ได้หรือไม่

ข้อบังคับสภากรรมการองคมนตรีนี้ ได้ทรงพระกรุณา โปรดเกล้า ฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ ใช้ได้ตั้งแต่วันที่ ๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๒